

GIMNAZIJA
BEŽIGRAD

KONTROLNA NALOGA –
ZGODOVINA

1. LETNIK

Stari Grki

Odgovarjaj s celimi stavki!

odlično (5) 90%
prav dobro (4) 77%
dobro (3) 63%
zadostno (2) 50%

Število točk: 36 /40 90 %

Ocena: 5

IME IN PRIIMEK: MILICA SEVERKAR

RAZRED: 1. A

DATUM:

MILTAD
TCHISTOK

1. Navedi in opiši dva vzroka za veliko grško kolonizacijo! Kateri dve področji so Grki poselili z največ kolonijami? 2 /3t

+ polihroni itoli
Grki so je primanjkovalo zadostne agrarne okolice, prav tako se jim je populacija ves čas povečevala. To pomeni, da jim je primanjkovalo prostora, zato so se širili na neobljudena območja, predvsem na področja ob sredozemlju (~~Italija~~ Italija, Sicilija ipd.). Temu predelu rečemo ~~Velika Grčija~~ Velika Grčija. Poleg tega so poseljevali tudi obale ~~Črnega morja~~ Črnega morja.

2. Navedi dve grški polis in eno grško kraljevino, ki so na zemljevidu označene s številkami 1, 2 in 3! Navedi tudi zvezo grških držav, ki jo je vodila ena izmed držav (dopiši tudi številko države, ki je vodila to zvezo). 2 /2t

- 1.) Atene ✓
2.) Sparta ✓
3.) Makedonija ✓

Zveza: Delsko-atiška zveza
- št. 1 ✓

3. Sparta je imela svojevrstno družbeno ureditev. Navedi tri družbene sloje spartanske družbe! Poleg tega predstavi tri značilnosti najvišjega družbenega sloja! 3 /3t

Spartiatii, Periojki, Heloti so trije družbeni sloji.

Spartiatii so bili najvišji družbeni sloj, ki je imel politične pravice, so bili deležni spartanske vzgoje že od 8. leta starosti in so morali biti vključeni v vojsko in se bojevati.

4. Predstavi Solonove reforme na področju državne ureditve – politične reforme!

2,5 / 3t

Pri političnih reformah je družbo razdelil na 4 sloje, deljene po bogastvu (~~timokracija~~). Prvi sloj, ki je prispeval največ darov, je imel pravico postati aristokrat v areopagu (svetu plemičev). Ni več nujno, da je bil plemič. Prvi do tretji sloj je lahko sodeloval v bule-tu, tj. svetu ~~400~~ 401 aristotih. Vsi so pa imeli pravico sodelovati v ljudskem zboru ter na porotnem sodišču. Ker je Solon vključil toliko ljudi v politično udejstvovanje, je uvedel tudi dnevno nadomestilo za izgubljen zaslužek, ki so ga kmetje in obrtniki izgubili s tem, da so se na dan

5. Kaj zaznamujemo s pojmom tiranija? Kateri politik je v Atenah vpeljal tiranijo?

Tiran ~~ni~~ ni nujno neka slaba oseba, navadno se udeleževali. povzpe ravno s pomočjo nižjih slojev, katerim kasneje tudi pomaga. Tiranija je politična ureditev, v kateri vlada tiran, kateri je nezakonito prevzel prestol oz. vodenje države (navadno z državnimi uclarami). Tiranijo je v Atenah vpeljal Pezistrat.

6. Preberi vir in odgovori na spodnja vprašanja!

Ko je Kserkses ob sončnem vzhodu opravil pitno daritev, je še nekaj časa počakal, nato pa se je nekako ob času, ko se začne polniti trg, opravil z vojsko na pohod. /.../ Kserksova vojska se je torej bližala grškim položajem; /.../ Grki so vedeli, da jim tako in tako grozi pogin od sovražnikov, ki so jim prihajali za hrbet, zato so napenjali poslednje moči zoper barbare in z divjo drznostjo na slepo tvegali življenje. /.../. Tudi Leonidas je padel v tem klanju po junaškem boju in z njim mnogo uglednih Spartiatov.

(Vir: Herodot, 1955: Zgodbe, str. 201 in 202. DZS. Ljubljana)

Katero slavno antično bitko opisuje zgornji vir? Navedi dva razloga, zaradi katerih so bili Grki uspešni v boju proti močnejšim nasprotnikom.

Zgoraj opisuje ~~Grško-perzijske~~ ^{Termopile} bitko pri Termopilah. V tej specifični bitki niso bili ravno uspešni, a na splošno so bili v Grško-perzijskih vojnah uspešnejši, ker so se borili za svoj življenjski slog ~~in~~ in svojo deželo (patriotizem), hkrati pa se se borili na bolj poznanim terenu.

7. Čeprav Grki niso ustanovili ene same grške države, so oblikovali skupno zavest in kulturo. Kako so olimpijske igre povezovale Grke in ustvarjale skupno zavest? Navedi še dve stvari, ki sta povezovale grške polis ter ustvarjale skupno zavest in kulturo!

Na olimpijskih igrah so lahko sodelovali samo Grki, prav tako so se jih lahko ~~ogledali~~ samo Grki. ~~Služe~~ ~~to~~ Ko so potekale olimpijske igre, so ustavili vse vojne in začeli skleniti mir. Zmagovalci so bili izjemno čaščeni, navadno so bili tudi nagrajeni z doživljenjskimi nagradami ipd. Ta ideja, ki jih povezuje se imenuje Vsehenska ideja in poleg olimpijskih iger vsebuje tudi skupne bogove, skupne templje (Delfi) in pa Homerjevo epa (odiseja in Iliada).

8. Obkroži črke pred pravilnimi odgovori!

- A Likurg je legendarni spartanski zakonodajalec, ki naj bi napisal spartansko ustavo in na novo uredil spartansko družbo.
- B V zgodnjem obdobju Aten je v državi vladal nered, saj so številne plemiške družine izkoriščale dejstvo, da pravo ni zapisano; Drakonove reforme pravnega sistema so še olajšale številne manjše prekrške.
- C Darej I. je snoval vojaški pohod proti grškim državam, ker je želel kaznovati sodelovanje Aten v jonskem uporu.
- D Temistokles je bil vodja »kopenske« stranke, ki je bila prepričana, da bo v boju s Perzijci glavno orožje Aten njena kopenska vojska.
- E Filip II. je s svojimi reformami ustvaril močno Makedonsko državo, ki je do njegovega obdobja zaostajala za ostalim grškim svetom.
- F Nikijev mir poimenujemo mirovni sporazum, ki je končal Peloponeško vojno in je Atenam naložil težke pogoje – odvzem mornarice, rušenje obzidja, konec demokratične ureditve idr.

9. Kako imenujemo obdobje atenske zgodovine, ki je sledilo grško-perzijskim vojnám? Kateri atenski politik je vodil državo v tem obdobju? Med drugim je želel obnoviti Atene, ki so bile požgane med vojno. Navedi tri velike gradbene projekte, ki so bili dokončani v njegovem času in razloži, kako je to vplivalo na gospodarstvo Aten!

To obdobje imenujemo Zlata doba Aten. V tem obdobju je Atene vodil Periklej. Periklej je ponovno zgradil stopnice do agare, ki so simbolno prikaz poudarka v Atenah. Zgradil je tudi tempelj, posvečen Ateni in veliki zid, vse okoli Aten, ki je povezoval tudi glavno pristanišče. Ta je pomenila, da v primeru vojne ne bi stradali. Ti gradbeni projekti so izjemno pomagali vsem obrtnikom, saj so dobili delo in posledično je prišlo do gospodarskega razcveta.

10. Peloponeška vojna velja za najpomembnejši spopad v grški zgodovini. V vojni sta se spopadli dve zvezi, ki sta imeli povsem nasprotna svetovnopolična nazora. Kdo se je spopadel v Peloponeški vojni? Opiši značilnosti posamezne zveze oz. vodilne velesile!

Napad sta se Delsko-atiška zveza, katero so vodile Atene, in pa Peloponeška zveza, katero je vodila Sparta. Atene so sprva vidle svojo zvezo kot nekaj za obrambo pred Perzijci, a se je to kmalu spremenilo v izkoriščevalno politiko, od katere so imele samo Atene nekaj. Posledično je velika polis želela izstopiti, a jim Atene tega niso pustile. Sparta je vodila Peloponeško zvezo, kateri je kasneje pomagala tudi Perzijo. Sprva je bila to osvajaška politika, saj so bali Helotov. Atene in s tem tudi Delsko-atiška zveza je bila pomorska velesila, medtem ko je bila Sparta kopenska velesila.

11. Razporedi dogodke oz. zgodovinska obdobja v pravilni vrstni red od najbolj zgodnjega do najkasnejšega!

- 5 bitka pri Salaminu
1 propad minojske kulture
6 bitka pri Leuktri

- 4 obdobje Solona
2 temno obdobje
3 velika grška kolonizacija

1 = najzgodnejši

12. Kakšne so bile posledice Peloponeške vojne v širšem grškem svetu?

2/2t

Posledice so bile take, da se bili polis izčrpali, posledično so bili tudi lahka tarča za nasprotnike (glej tebe). Prav tako so to Perzijci izkoriščali in še dodatno izkoriščali že tako izmučene polis. To je privedlo do vstaje nove velike, Makedonije.

13. Predstavi značilnosti mikenske civilizacije! Kaj je povzročilo konec te civilizacije?

3/3t

Mikenci so živeli bolj vojaško, v celinski Grčiji. ~~Gradili~~ na bi tudi zidove in razne templje, kar je prišlo kot vpliv minojske civilizacije. Njegov propad ni čisto znan, ena izmed možnosti je ta, da so propadli zaradi vdora Dorcev (med obdobjem dorskih selitev).

14. Razloži pojme:

5/6t

geruzija

oz. svet starešin je bila nek politični organ v spartanski družbi. Notri je bilo 28 ~~vojakov~~ ^{bivših} vojaških obveznikov in dva kralja. + priprava zakonov za državo

polis

je ~~ta~~ mestna država, s svojo politično ureditvijo, svojo vojsko in svojimi kolonijami.

falanga

je ~~ta~~ način bojevanja, ~~tudi~~ z drugimi besedami, postavitve vojakov ob bojevanju. Poznamo navadno in poterno falango.

oligarhija

je politična ureditev, pri kateri imajo najbogatejši (oligarhi) oblast. oz. nekaj ljudi.